

Katariina Kiviniemi Birgersson
Kanslichef

Yttrande över remiss i ärende rörande samråd för vatten med påverkan från vattenkraft

Yttrandet har på rektors uppdrag utarbetats av Områdesnämnden för naturvetenskap. Ärendet har beretts av professor Georgia Destouni, Institutionen för naturgeografi.

Detta gäller en del inom det allmänna samrådet för de svenska vattenmyndigheternas förslag till vattenförvaltning enligt ramdirektivet för vatten. Specifikt gäller det förslag till miljökvalitetsnormer för kraftigt modifierade (KMV) och naturliga vattenförekomster i avrinningsområden som påverkas av vattenkraft och som ska omprövas under 2022–2024 enligt "Nationell plan för omprövning av vattenkraft" (NAP).

Sammanfattningsvis föreslås för några utvalda vattenförekomster klassning som KMV och/eller mindre stränga kvalitetskrav. Detta på grund av att relaterade vattenkraftsanläggningar blivit utpekade som särskilt viktiga för sin reglerförmåga och lägre kvalitetskrav bedöms behövas där för att undvika betydande negativ påverkan på energiförsörjningen. För andra vattenförekomster med påverkan av vattenkraft föreslås klassning som naturliga vatten så att mindre stränga kvalitetskrav inte ska tillämpas där. Analysrapporten redovisar dock generellt bristande kunskap och dataunderlag för bedömning av om ramdirektivets kriterier är uppfyllda eller inte för KMV-klassning eller tillämpning av mindre stränga kvalitetskrav.

Synpunkter önskas inges digitalt, i en enkät som lagts upp för det totala samrådet och inte specifikt för den vattenkraftsrelaterade delen, på www.vattenmyndigheterna.se/samrad.

Enkäten omfattar många frågor uppdelade enligt:

1. Frågor om förslag till förvaltningsplan
2. Frågor om förslag till åtgärdsprogram
3. Frågor om föreskrift om miljökvalitetsnormer
4. Frågor om förslag till delförvaltningsplan med åtgärder mot torka och vattenbrist
5. Frågor om tillhörande bilagor till samrådsmaterialet
6. Fråga om miljökonsekvensbeskrivning
7. Övriga synpunkter

Områdesnämnden för naturvetenskap

Inga frågor i enkäten handlar särskilt om vattenkraftpåverkade vatten eller forskning/utbildning. Stockholms universitet avger därför, som en generell kunskapsorganisation, främst **principiella, övergripande synpunkter**, som kan göras **samlat under ”7. Övriga synpunkter”** för den vattenkraftsrelaterade samrådsdelen (för alla fem vattendistrikten). Lämnade synpunkter gäller just **samråd för vatten med påverkan från vattenkraft** och SU vill främst framföra synpunkterna att **det är betydande kunskaps- och planeringsbrister på grund av att:**

- Analysen inte har tagit hänsyn till effekter från klimatförändringar och hur de kan påverka utrymmet för miljöåtgärder för vatten med påverkan från vattenkraft.
- Det fortfarande saknas kunskap om effekterna av olika potentiella miljöåtgärder, som då inte ingår i maximal ekologisk potential och gör att inga eller marginella skillnader framkommer mellan åtgärder för maximal respektive god ekologisk potential (rörande framförallt fysikaliskt-kemiskt tillstånd).
- Prövningar i enlighet med NAP har tidsplanerats med så stor fördröjning att beslut om undantag i form av tidsfrist för relevanta kvalitetsfaktorer nu måste föreslås inte bara till år 2027 (12 år efter första deadline att uppnå god status, 2015), utan även mycket senare än så, till år 2033, 2039 eller 2045 för vissa vatten. ^[L]_[SEP]
- Det fortfarande saknas konkreta och kvantitativa mått för hur olika miljöåtgärder inom vattenkraften kan påverka reglerförmågan, så att endast kvalitativa bedömningar görs av möjliga lösningar för att uppnå god status.
- Det fortfarande saknas underlag för hur olika miljöåtgärder kan påverka kraftverk med krav på elberedskap, kulturmiljö och dammsäkerhet, så att relevant, evidensbaserad bedömning av möjlighet/omöjlighet att uppnå god status inte görs i relation till dessa aspekter.
- Det fortfarande saknas underlag för jämförelse av kostnader för och nyttor med att uppnå god status, samt kriterier för bedömning av om kostnaderna är rimliga eller inte i relation till nyttorna.
- Bristerna enligt ovan konstateras i analysrapporten och verkar till största delen tas för givna och konserveras därmed, i stället för att strategier och planer tas fram, i samverkan med kunskapsorganisationer som universitet, för att åtgärda och minska dessa betydande kunskaps- och analysbrister.

Henrik Cederquist
Vicerektor för det naturvetenskapliga området

Katariina Kiviniemi Birgersson
Kanslichef